

Finanspolisens årsrapport 2024

Polismyndigheten

Mars 2025

Innehåll

Förord	3
Vårt uppdrag	4
Så här arbetar finanspolisen.....	4
Våra mål	6
Vår verksamhet i siffror	8
Rapportering och delgivning	10
Rapportering till finanspolisen.....	10
Delgivning.....	11
Återkoppling på rapporteringen.....	12
Nyckelaktiviteter för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism	14
Återtagande av brottsvinster.....	14
Fokus på centrala hot och sårbarheter.....	16
Brottsförebyggande arbete.....	19
Samverkan.....	20
Ny lagstiftning	24
Lagstiftning som trätt i kraft 2024.....	24
Pågående lagförslag.....	24
Statistikbilaga	26

Finanspolisen utvecklar ständigt sitt arbete för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism, som är väsentliga delar av den kriminella ekonomin. Under året har verksamheten tagit steg för att fokusera på det förebyggande uppdraget som finanspolisen har. Genom att dela mer information med andra, öka samverkan med både myndigheter och företag och genom att prata om hela det finansiella systemets roll i brottsbekämpningen, har finanspolisen påbörjat en förflyttning mot en mer sårbarhetsreducerande bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Det sårbarhetsreducerande arbetet täpper till hålen i systemen och hindrar på så sätt brottsligheten innan den sker. Effekterna av det arbetet är dock svåra att mäta på kort sikt.

Det sjätte penningtvättsdirektivet som träder i kraft sommaren 2027 kommer innebära en del förändringar både för verksamhetsutövare och för myndigheter som verkar inom bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Finanspolisen har bidragit med expertis i förhandlingarna bakom regelverket och arbetar nu för att anpassa sin verksamhet för att möta kraven i den nya lagstiftningen. Finanspolisens årsrapport har ändrat skepnad det här året – främst för att redan nu gå i linje med de krav som följer av det kommande sjätte penningtvättsdirektivet. Några nya siffror och fakta om verksamheten 2024 presenteras därför i rapporten.

Sveriges system för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism står inför en granskning av organisationen FATF (Financial Action Task Force) som utvecklar riktlinjer och utvärderar medlemsländers regelefterlevnad när det gäller bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Sverige kommer att betygssättas på en rad punkter, och resultatet ska ge en bild av hur bra vårt system fungerar för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism. Finanspolisen och Polismyndigheten utgör viktiga delar av det svenska systemet, och har därför under året arbetat med ett regeringsuppdrag där vi redovisar hur myndigheten ligger till inför granskningen. Förberedelserna inför FATF:s granskning, som genomförs under 2027, fortsätter med ökad intensitet de kommande åren.

Under slutet av året påbörjade Polismyndigheten inrättandet av ett nytt finansiellt underrättelsecenter, inom vilket finanspolisen spelar en central roll. Erfarenheter från finanspolisens samverkan med banker samt expertkunskap inom bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism har bidragit till utformningen av centret. Underrättelsecentret ska vara igång i april, och ska utveckla effektiva åtgärder för att förebygga kriminella transaktioner i det finansiella systemet. Detta ska ske genom tätt samarbete med Skatteverket, Ekobrottsmyndigheten och representanter från banker.

Det händer mycket inom området bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Med större fokus på penningtvättsområdet ser finanspolisen med tillförsikt fram emot nya möjligheter för fler aktörer att agera tillsammans mot den kriminella ekonomin.

Johan Olsson
Chef för Nationella operativa avdelningen

Vårt uppdrag

Finanspolissektionen, fortsatt benämnd finanspolisen, är en del av underrättelseenheten på Polismyndighetens nationella operativa avdelning (Noa). Finanspolisen är Sveriges FIU (Financial Intelligence Unit), en finansiell underrättelseenhet vars motsvarighet finns i flertalet länder i världen.

FIU

Enligt EU-direktiv ska medlemsstaterna inrätta en FIU för att förebygga, upptäcka och effektivt bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism¹. Varje FIU ska vara operativt oberoende och självständig, vilket innebär att FIU ska ha behörighet och kapacitet att utföra sina uppgifter fritt, inklusive att kunna fatta självständiga beslut om att analysera, begära och sprida specifik information². I egenskap av FIU följs finanspolisens verksamhet upp och utvärderas av FATF (Financial Action Task Force)³ vilket utmynnar i ett antal prioriterade åtgärdsförslag som påverkar inriktningar och prioriteringar i verksamheten.

En stor del av den information som ligger till grund för finanspolisens arbete kommer från verksamhetsutövares så kallade misstanker rapporter. Verksamhetsutövare, till exempel banker, spelbolag eller betaltjänstverksamheter är enligt penningtvättslagen⁴ rapporteringspliktiga. Det bör dock noteras att misstanker rapporter inte är detsamma som brottsanmälningar. Misstankegraden som

krävs för att skicka en rapport till penningtvättsregistret är låg.

Så här arbetar finanspolisen

Finanspolisen omhändertar och inhämtar information om penningtvätt och finansiering av terrorism från flera olika källor. Utöver rapporter om misstänkta transaktioner eller aktiviteter från verksamhetsutövare och tillsynsmyndigheter får finanspolisen också information från exempelvis andra internationella finansiella underrättelseenheter. Den samlade informationen ligger sedan till grund för delgivning till en rad olika mottagare, såsom andra myndigheter, vilka kan vidta åtgärder i syfte att bekämpa och förebygga brott.

Det går sällan att koppla en enskild misstanke rapport till en specifik åtgärd. Ofta är det information från flera källor som analyseras i ett sammanhang för att stärka misstankar eller slutsatser. Finanspolisen får heller inte automatiskt information om de åtgärder som vidtagits av mottagarna, till exempel om en brottsaktör har häktats misstänkt för penningtvätt.

1 Artikel 32.1 Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, fjärde penningtvättsdirektivet.

2 Artikel 32.3 fjärde penningtvättsdirektivet.

3 FATF är ett mellanstatligt organ som arbetar globalt mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Se avsnitt Internationell samverkan.

4 Lag (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, kallad penningtvättslagen

Schematisk bild över finanspolisens process

INFORMATION

Finanspolisen tar emot och inhämtar information från verksamhetsutövare, myndigheter, FIU:er och andra källor.

KVALITETS- SÄKRING

Felaktig information avvisas och uppgifterna kompletteras med ytterligare information.

PRIORITERING

Ett urval av information som är central för finanspolisens och våra mottagares verksamheter bearbetas vidare.

HANDLÄGGNING OCH ANALYS

Information bearbetas, berikas ytterligare och analyseras för att utgöra underlag för vidare åtgärder. Berikning görs för att stärka eller avfärda en hypotes, och bearbetningen kan bestå av analys av fenomen eller nätverk.

DELGIVNING FÖR VIDARE ÅTGÄRD

Resultatet av analyserna leder till olika former av delgivningar, exempelvis beslutsunderlag för operativa åtgärder, brottanmälan, underrättelseunderlag eller återkoppling till verksamhetsutövare.

DIREKT ÅTGÄRD

Finanspolisen kan själva fatta beslut om dispositionsförbud, vilket innebär att tillfälligt frysa medel på ett konto i avvaktan på beslut från åklagare.

- Finanspolisen ger verksamhetsutövare återkoppling avseende rapportering, modus och trender med mera under hela processen.
- Parallellt med det operativa arbetet pågår ett strategiskt arbete som innefattar bland annat samverkan i olika forum samt analyser av trender och tillvägagångssätt.

Våra mål

Finanspolisen ansvarar för polisens underrättelseverksamhet avseende penningtvätt och finansiering av terrorism, med det övergripande målet att bekämpa denna typ av brottslighet samt stoppa kriminella penningflöden. Verksamheten inriktas mot strategiska mål som kan sammanfattas i finanspolisens vision.

Finanspolisen har identifierat fyra fokusområden som syftar till att inrikta verksamheten mot centrala hot och sårbarheter inom området penningtvätt. Arbetet inom fokusområdena innefattar både operativ och strategisk verksamhet. Genom ett

gemensamt fokus mot den aktuella problembilden är målsättningen att uppnå en större sammantagen effekt i finanspolisens hela uppdrag.

Vision

”Finanspolisen är välkänd och internationellt erkänd för sin bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Genom teknisk utveckling, innovativa metoder och nära samarbeten stoppar vi de kriminella penningflödena.” Rapportering och delgivning

Finanspolisens fokusområden för 2024–2025

PROFESSIONELLA
PENNINGTVÄTTARE

PENNINGTVÄTT I
FÖRETAGSMILJÖ

ÅTERTAGANDE AV
BROTTSVINSTER

SÅRBARHETER
I FINANSIELLA
SYSTEMET

Vår verksamhet i siffror

52 831

RAPPORTER OM
MISSTÄNKT TRANSAKTION (STR)
+ 4% mot föregående år

8 509

RAPPORTER OM
MISSTÄNKT AKTIVITET (SAR)
+ 54% mot föregående år

496

RAPPORTERANDE
VERKSAMHETSUTÖVARE
+ 37% mot föregående år

2 133

REGISTRERADE
VERKSAMHETSUTÖVARE
+ 39% mot föregående år

231

INKOMMANDE INTERNATIONELLA
FÖRFRÅGNINGAR

TOPP 5: 1. FIU Danmark. 2. FIU Malta.
3. FIU Tyskland. 4. FIU Norge. 5. FIU Luxemburg.

196

UTGÅENDE INTERNATIONELLA
FÖRFRÅGNINGAR

TOPP 5: 1. FIU Litauen 2. FIU Irland 3. FIU Malta
4. Europol 5. FIU Danmark

78

DISPOSITIONSFÖRBUD
76 949 755 SEK

- 33% mot antal föregående år
- 77% mot summa sek föregående år

28

STRATEGISKA RAPPORTER

5 050

DELGIVNINGAR

+ 22% mot föregående år

60

ANTAL ANSTÄLLDA

373

**FÖRFRÅGNINGAR FRÅN SVENSKA
MYNDIGHETER**

+ 66% mot föregående år

83

**PRESENTATIONER OCH
FÖRELÄSNINGAR**

Rapportering och delgivning

Rapportering till finanspolisen

Information om misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism skickas in till finanspolisen av verksamhetsutövare. Det är exempelvis banker och finansinstitut, spelföretag, försäkringsbolag, revisorer, jurister och konsthandlare som i sin verksamhet kan upptäcka riskbeteenden och misstänkta transaktionsmönster. Även myndigheter kan rapportera till finanspolisen.

Misstankerapporteringen i siffror*

52 831 (+4,3%)

antal rapporter avseende misstänkt transaktion (STR)

8 509 (+54%)

antal rapporter avseende misstänkt aktivitet (SAR)

2 133 (+39%)

antal registrerade verksamhetsutövare

496 (+37%)

antal verksamhetsutövare som rapporterat

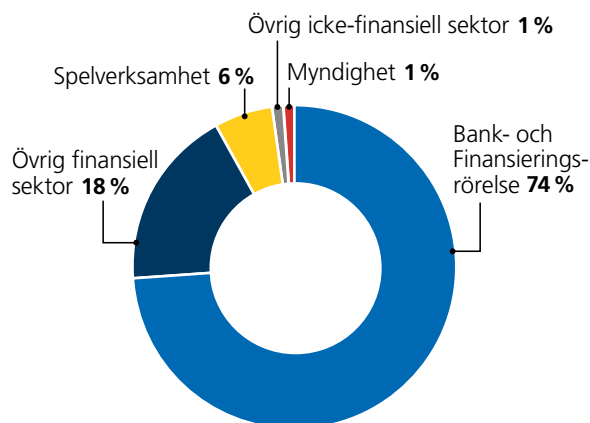
*parentes visar procentuell förändring mot föregående år

Under 2024 tog finanspolisen emot 61 340 misstankerapporter, vilket är en ökning med drygt 9 procent jämfört med året innan. Ökningen speglar en långsiktig trend där antalet rapporter har stigit över tid men 2024 planar den ut något⁵. Liksom tidigare år svarar segmentet bank- och finansieringsrörelse för den största delen av rapporteringen, drygt 7 av 10 rapporter kommer från det segmentet. Det är också dessa som främst bidrar till ökningen av

⁵ Se diagram 1 i bilaga

misstankerapporter. Fördelningen mellan sektorerna håller sig relativt oförändrad mellan 2023 och 2024.

Diagram 1. Inkommen rapportering fördelat per sektor

Branschfördelningen⁶ visar att flest misstankerapporter, näst efter banker som toppar, kommer från företag verksamma inom valutaväxling⁷, betaltjänster samt spelverksamhet. Dessa branscher är klart större rapportörer än resterande branscher.

Branscher med flest rapporter

Antal inkomna misstankerapporter 2024

Bank- och finansieringsrörelse inklusive kreditmarknadsbolag	45 477
Valutaväxling och inlåning	4 729
Betaltjänstverksamhet – betalinstitut	4 428
Speltjänstverksamhet	3 715

⁶ Se tabell 1 i bilaga

⁷ Branschen valutaväxling innefattar även företag inom inlåning samt handel med kryptovaluta

Allt fler verksamhetsutövare registrerar sig i rapporteringssystemet, vilket är en förutsättning för att kunna skicka in misstankerapporter och ha eventuell annan kontakt med finanspolisen. Antalet registrerade verksamhetsutövare ökade från 1 540 till 2 133, motsvarande 39 procent, under 2024. Det var endast en liten del av de nyregistrerade verksamhetsutövarna som skickade in någon rapport under året vilket visar på att det inte är denna grupp som driver på trenden med ständigt ökande rapportering till finanspolisen.

Ökningen i antalet inkomna misstankerapporter

2 933

Enligt rapportering till finanspolisen stoppades 2933 transaktioner under året.

behöver inte betyda att omfattningen av penningtvättsbrott ökat i motsvarande grad. Finanspolisens bedömning är att ökningen bland annat beror på faktorer såsom ökad medvetenhet och förmåga hos verksamhetsutövare att upptäcka misstänkta transaktioner eller aktiviteter, samt rapportera dessa till finanspolisen. Verksamhetsutövare har även möjlighet att stoppa misstänkta transaktioner. Enligt rapportering till finanspolisen stoppades 2933 transaktioner under året. Det är en låg andel av det totala antalet rapporterade transaktioner.

Delgivning

Finanspolisen delger information till andra delar av Polismyndigheten, andra brottsbekämpande myndigheter, internationella samarbetsparter samt inom ramen för annan myndighetssamverkan⁸. Under året gjorde finanspolisen 5 050 delgivning

vilka baserades på misstankerapporter och annan information. En delgivning byggs vanligtvis upp av flertalet rapporter vilket är en förklaring till att antalet delgivningar är klart lägre än antalet misstankerapporter inskickade till finanspolisen.

Delgivningar i siffror

5 050

Totalt antal delgivningar

4 426

varav antal delgivningar för underrättelse

240

varav antal delgivningar till förundersökning

373

varav antal förfrågningar från svenska myndigheter⁹

11

varav antal delgivningar för självständigt förverkande

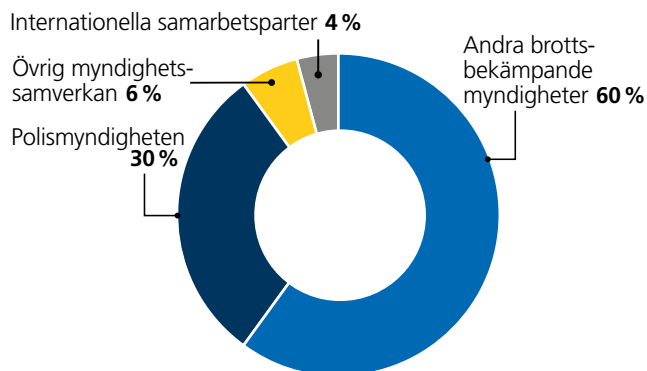
⁸ Se avsnitt Samverkan

⁹ Behöriga myndigheter som förebygger, förhindrar, upptäcker, utreder eller lagför allvarliga brott har möjlighet att begära att ta del av finansiell information och finansiell analys från Finanspolisen, enligt 3 § lagen (2022:613) om finansiell information i brottsbekämpningen.

Högst andel delgivningar gjordes till andra brottsbekämpande myndigheter. I denna kategori ingår även delgivning till Säkerhetspolisen avseende misstankar om finansiering av terrorism.

Diagram 2. Mottagare av delgivningar 2024

Antalet uttag av finansiell information från penningtvättsregistret som finanspolisen hanterat på uppdrag från andra behöriga myndigheter, ökade

med dryga 66 procent jämfört med föregående år. Under året upprättade finanspolisen 78 brottsanmälningar vilket är en lägre nivå jämfört med föregående år. Detta beror till stor del på förändrade prioriteringar inom finanspolisen där större fokus lagts på det brottsförebyggande och sårbarhetsreducerande arbetet.

Återkoppling på rapporteringen

Finanspolisen ger återkoppling¹⁰ till rapporteringspliktiga verksamhetsutövare, delvis med syftet att sprida kunskap och öka medvetenheten om penningtvätt och finansiering av terrorism. Men återkoppling ges även för att säkerställa kvaliteten i de misstankerapporter som skickas in till finanspolisen så att informationen kan omhändertas på bästa möjliga sätt.

¹⁰ Enligt 4 kap 3 § i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Återkopplingen i siffror

490

Misstankerapporter avvisades

9

Fysiska möten/webbinarier med återkopplings syfte

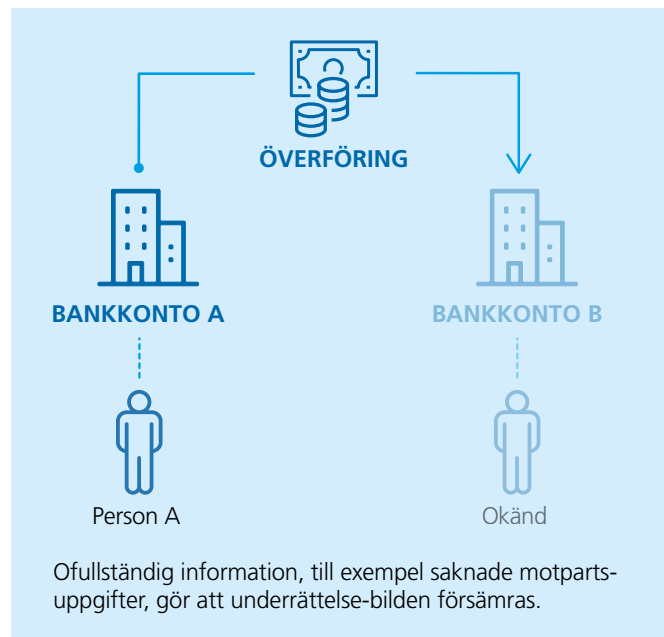
Under året har finanspolisens arrangerat eller deltagit i nio större informationsmöten och webinarier med syfte att öka förståelsen för penningtvätt och rapportering. Vidare har kontinuerlig återkoppling till enskilda verksamhetsutövare gällande kvaliteten i rapporteringen varit en aktivitet i verksamheten.

Det är av stor vikt för finanspolisens arbete att rapporterna som verksamhetsutövare skickar in håller hög kvalitet, både vad gäller datastruktur och innehåll. I syfte att öka kvaliteten i den inkommande rapporteringen har en del av granskningen och återkopplingen automatiserats och ges direkt vid rapporteringstillfället i de fall felaktiga eller ofullständiga uppgifter registrerats. Detta har medfört att verksamhetsutövaren får en omedelbar kvalitetskontroll vid rapporteringen, och det har bidragit till att antalet manuellt avvisade rapporter i efterhand minskat från 2 823 föregående år till 490 rapporter.

Utöver det har annan återkoppling givits på inskickade misstankerapporter. Några av de viktigaste förbättringsområden som finanspolisens har lyft fram är:

- Flertalet verksamhetsutövare som enligt krav¹¹ ska inkludera motpartsuppgifter saknar grundläggande information om motparten i en rapporterad transaktion.
- Kontobehållning och marknadsvärde på konton rapporteras i varierande utsträckning. Uppgifter om kontobehållning är särskilt viktigt i och med den nya förverkandelagstiftningen, och sommaren 2025 blir uppgiften obligatorisk i all rapportering till finanspolisens.
- Avsaknad av misstankehypotes eller risk-

indikator medför efter implementeringen av direktåterkoppling att rapporten avvisas och verksamhetsutövaren måste komplettera. Finanspolisens vill därtill betona vikten av tydlig beskrivning av misstankehypotesen. Detta är en återkommande del av finanspolisens återkoppling till verksamhetsutövare.

¹¹ Krav på betaltjänstleverantörer avseende uppgifter som ska åtfölja överföringar av medel och vissa kryptotillgångar. Uppgifterna ska inkludera information om avsändaren och mottagaren (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1113 av den 31 maj 2023).

Nyckelaktiviteter för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism

Finanspolisen har under året fokuserat på ett antal olika nyckelaktiviteter. Dessa aktiviteter ses som väsentliga i bekämpningen av penningtvätt och finansiering av terrorism. Aktiviteterna gäller följande områden:

- återtagande av brottsvinster
- centrala hot och sårbarheter
- brottsförebyggande arbete
- samverkan.

Finanspolisen har genom samspel mellan det operativa och strategiska arbetet nått fram till en förbättrad lägesbild avseende bland annat komplex penningtvätt och finansiering av terrorism. Finanspolisen strävar, på samma sätt som Polismyndigheten i stort, mot att skapa en integrerad brottsbekämpning där olika delar av samhället arbetar tillsammans.

Återtagande av brottsvinster

Genom att beslagta och förverka brottsvinster kan drivkraften bakom den organiserade, ofta systemhotande, brottsligheten begränsas och den kriminella ekonomin som göder brottsligheten reduceras. Finanspolisen har möjlighet att fatta ett beslut om dispositionsförbud enligt penningtvättslagen¹², och sedan den 8 november 2024 då den nya förverkandelagstiftningen trädde i kraft finns nya verktyg för att beslagta kriminellas tillgångar. Genom så kallat självständigt förverkande¹³ kan en tillgång beslagtas och förverkas utan att den behöver kopplas till ett konkret brott.

Dispositionsförbud

Under 2024 fattade finanspolisen totalt 78 beslut om dispositionsförbud till ett totalt värde om drygt 77 miljoner kronor.

Dispositionsförbud

Ett dispositionsförbud är ett temporärt förbud att flytta eller på annat sätt disponera egendom som misstänks vara föremål för penningtvätt eller avsedd för finansiering av terrorism. En åklagare ska alltid pröva om finanspolisens beslut ska bestå, vilket betyder att varje dispositionsförbud inte alltid leder till ett penningbeslag och en brottsanmälan. Både finanspolisen och verksamhetsutövare kan upptäcka omständigheter som kan leda till ett beslut om dispositionsförbud. Verksamhetsutövare ska alltid ange en särskild riskindikator i misstankerapporten eller kontakta finanspolisen direkt om de bedömer att det finns förutsättningar för ett beslut om dispositionsförbud. Dispositionsförbuden gäller oftast egendom i form av medel på ett konto, men kan även omfatta exempelvis kontanter, kryptovaluta, värdepapper eller andra tillgångar. Dispositionsförbud är ett unikt verktyg som finanspolisen har till förfogande. Utöver det kan även andra delar av polisen och åklagare besluta om penningbeslag.

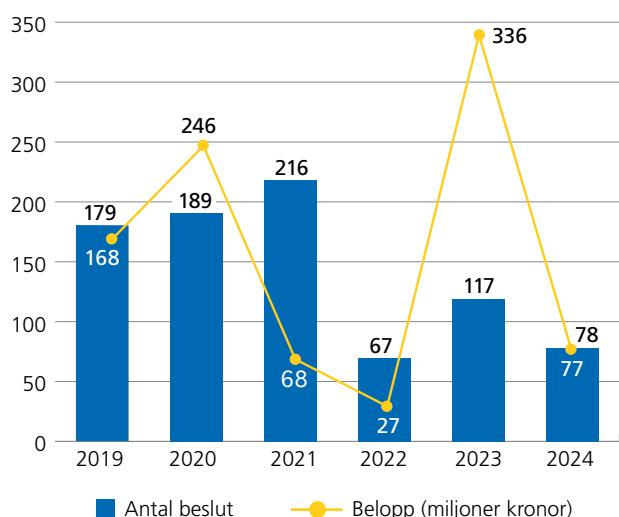
Det sammantagna beloppet av de beslut om dispositionsförbud som tagits under 2024 minskade i förhållande till året dessförinnan då några enstaka särskilt stora ärenden drev upp summan. I stort innebär siffrorna för 2024 en återgång till 2022 års nivåer. Även antalet dispositionsförbud minskade, vilket delvis beror på att finanspolisen under det gångna året i högre grad prioriterat annat brottsförebyggande arbete samt på ett resurskrävande arbete för att motverka komplex penningtvätt.

¹² 4 kap.11 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism
¹³ 36 kap. brottsbalken. Se riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/brottsbalk-1962700_sfs-1962-700/#K36

Därtill genomfördes ett utvecklingsarbete inför införandet av den nya förverkandelagstiftningen.

Diagram 3. Finanspolisens dispositionsförbud 2019–2024

Förutom att använda dispositionsförbud så delger finanspolisen även information om förverkande av tillgångar direkt till pågående förundersökningar

143

Under 2024 gjordes 143 delgivningar av det slaget, och det handlade om tillgångar till ett värde av knappt 39 miljoner kronor.

en markant ökning mot föregående år. I dessa fall fattar finanspolisen inget beslut om dispositionsförbud.

inom polisen eller till andra myndigheter som har möjlighet att återta brottsvinster, exempelvis Kronofogdemyndigheten. Under 2024 gjordes 143 delgivningar av det slaget, och det handlade om tillgångar till ett värde av knappt 39 miljoner kronor. Det är

Självständigt förverkande

Med syfte att pressa tillbaka den organiserade brottsligheten genom att återta brottsvinster har en ny förverkandelagstiftning införts under hösten 2024. I lagen finns möjlighet till så kallat självständigt förverkande, vilket ger polisen möjlighet att beslagta kriminella aktörers tillgångar för vilka det sedan kan beslutas om förverkande, utan att det behöver finnas misstanke om ett konkret brott. Det som istället avgör om egendomen kan förverkas är att det är klart mer sannolikt att den kommer från brottslig verksamhet än inte. I dessa fall kan polisen starta en utredning för att bedöma om tillgången står i proportion till innehavarens ekonomiska förutsättningar i övrigt.

Vid förverkande kan det röra sig om de flesta typer av tillgångar: konto, kontanter, värdepapper, krypto, lyxvaror, guld, fordon, fastigheter m.m. Alla förverkanden avgörs i domstol där bevisbördan ligger hos åklagaren och förklaringsbördan hos innehavaren av egendomen. Syftet med lagstiftningen är bland annat att komma åt aktörer högre upp i de kriminella hierarkierna där brott kan vara svårt att bevisa. Det ska heller inte vara möjligt att skriva över eller placera tillgångar på familj och släkt för att undkomma förverkande.

Finanspolisen har arbetat förberedande med denna lagstiftning sedan innan införandet där man samverkat med övriga delar av polisen. Detta är ett arbete som fortsätter, ett särskilt team arbetar med denna uppgift hos finanspolisen. Självständigt förverkande kan ses som ett komplement till möjligheterna med dispositionsförbud. Från införandet av lagstiftningen till årets slut hade finanspolisen delgivit elva underlag för beslut om självständigt förverkande. Som exempel kan ett operativt ärende nämnas: en person med historisk låg inkomst och

med en lång brottslig bakgrund hade 200 000 kronor på sitt eget konto och ytterligare 200 000 kronor på en minderårig familjemedlems konto. Sammanlagt 400 000 kronor togs i beslag enligt bestämmelserna för självständigt förverkande.

Den nya förverkandelagstiftningen ställer inga ytterligare krav på verksamhetsutövare och påverkar inte den misstanke rapportering som verksamhetsutövare gör till finanspolisen, men det öppnar upp för ytterligare samverkan mellan finanspolisen och verksamhetsutövare i fråga om återtagande av brottsvinster.

Fokus på centrala hot och sårbarheter

Finanspolisens arbete under 2024 har i stora delar fokuserat på nya angreppssätt mot den organiserade brottsligheten. Bakom det synliga skjutvapenvåldet finns ett flertal nätverk med en allt högre kriminell kapacitet, vilket även reflekteras i den ekonomiska brottsligheten.

Ett flertal av finanspolisens ärenden som innefattar storskaliga penningtvättsupplägg visar på nyttjande av företag och företagskonton inom de kriminella miljöerna. Därtill har förekomsten av olika former av möjliggörare och professionella penningtvättsaktörer varit tydlig inom flera av brottsuppläggen. Både det operativa och strategiska arbetet har haft som mål att upptäcka och kartlägga centrala aktörer för de kriminella nätverken i syfte att förhindra och förebygga deras brottsliga verksamhet.

Sedan tidigare har finanspolisen identifierat och lyft fram fyra centrala hot och sårbarheter inom penningtvätt som varit inriktade i prioriteringen och planeringen av verksamheten. Under 2024 har finanspolisen arbetat strategiskt och operativt mot dessa fyra hot och sårbarheter:

- penningtvätt med företag som brottsverktyg
- professionella penningtvättare
- kriminella aktörers finansiella förmåga
- den gränsöverskridande penningtvätten.

Därtill har delar av verksamheten varit inriktad mot bekämpning av finansiering av terrorism. Modus och trender har utifrån valda områden beskrivits i 28 strategiska rapporter där flertalet är tillgängliga på finanspolisens webbplats¹⁴.

Modus i siffror utifrån rapportering till penningtvättsregistret:

< 5 %

av transaktionerna är företagstransaktioner (B2B)

50 %

av transaktionerna görs via Swish

40 %

av kriminella aktörer¹⁵ finns rapporterade

12 %

av transaktionerna är gränsöverskridande

Penningtvätt med företag som brottsverktyg

Företag används ofta som brottsverktyg där penningtvätt utgör hela eller delar av brottsupplägget. Storskaliga penningtvättsupplägg involverar i princip alltid företag. Modus innefattar ett brett spektrum, allt från att missbruka företagskonton i etablerade bolag där legala och illegala medel blandas, och vidare till att systematiskt omsätta bolag som en förbrukningsvara eller nyttja internationella företagskoncerner i komplexa brottsupplägg. Som exempel har finanspolisen i en insats kartlagt investeringsbedrägerier i mångmiljonklassen. De omfattande bedrägerierna begicks inom en bolagskoncern av en aktör som bland annat använde pengarna till speltjänster och köp av kryptovaluta.

Rapportering av misstänkta företagstransaktioner, så kallade business-to-business (B2B), ligger relativt konstant över tid i penningtvättsregistret och utgör under 5 procent av det totala antalet transaktioner i penningtvättsregistret. Misstanke-rapporter som omfattar transaktioner mellan privatpersoner och företag avser ofta misstankar riktade mot privatpersoner. Finanspolisens bedömning är att företag som verktyg för penningtvätt är klart underrapporterat.

Under året har finanspolisen publicerat flera öppna rapporter som berör ämnet, bl.a. *Finansiella flöden och penningtvätt genom bolag i nätverksmiljöer*, *Kriminella nätverk tvättar pengar genom företag* samt *Penningtvätt inom partihandel*.

¹⁴ Finanspolisens webbplats <https://polisen.se/om-polisen/polisens-arbete/finanspolisen/>

¹⁵ Aktörer identifierade i Lägesbild över aktiva gängkriminella i Sverige <https://polisen.se/aktuellt/nyheter/nationell/2024/februari/totalt-62-000-bedoms-aktiva-eller-hakoppling-till-kriminella-natverk/>

Professionella penningtvättare

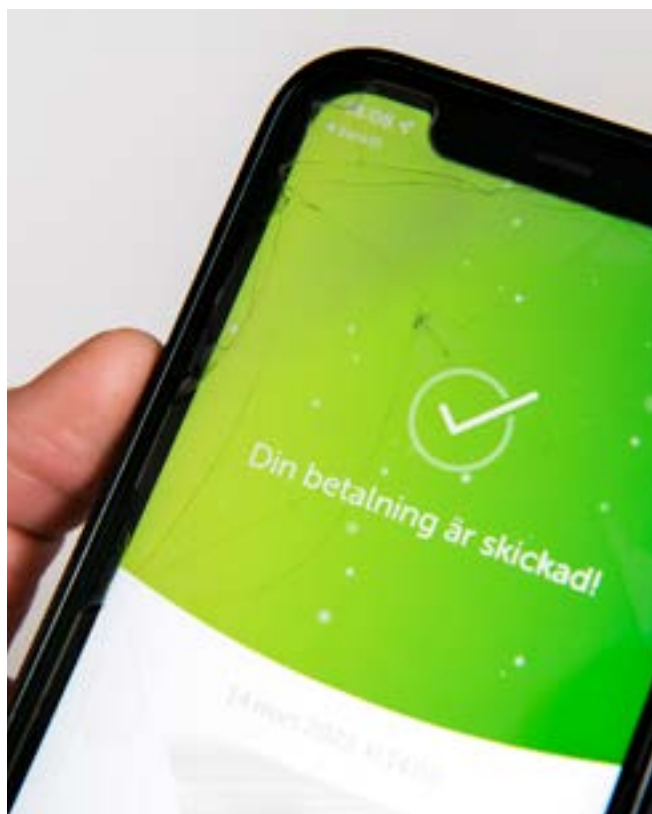
Det råder en ökad efterfrågan på penningtvätt som tjänst i takt med att de kriminella nätverkens brottslighet blir mer organiserad och får ett ökat behov av att hantera större summor på ett strukturerat sätt. Professionella penningtvättare, så kallade PML¹⁶-aktörer, består av en person eller organisation som mot betalning systematiskt tvättar pengar åt andra. De har stor betydelse för de kriminella nätverken och utgör ett växande hot genom att försörja kriminella aktörer med penningtvättstjänster. Finanspolisen har bl.a. drivit ett ärende mot en gästforskare som inom ramen för ett hawalanätverk växlat kryptovaluta för över 70 miljoner kronor. Kunderna har återfunnits globalt men framför allt i Sverige. Kryptoväxlaren bedöms ha betjänat ett stort antal nätverkskriminella. Han dömdes till 5 års fängelse och utvisning.

PML-aktörer rapporteras sällan i penningtvättsregistret och deras roll i ett penningtvättsupplägg kan vara svår att identifiera. Finanspolisen har under året bland annat publicerat en rapport, *Professionella penningtvättare – Branscher, modus och kopplingar till kriminella nätverk*, som utförligt beskriver fenomenet.

Kriminella aktörers finansiella förmåga

Många kriminella aktörer har en hög finansiell kompetens och vet hur de ska kringgå myndigheters och verksamhetsutövers kontroll. De utnyttjar i stor utsträckning produkter och kanaler i det finansiella systemet för penningtvätt och annan brottslig verksamhet. Verksamhetsutövare har identifierat och misstankerapporterat drygt 40 procent av knappt 14 000 aktiva kriminella som identifierats i tidigare lägesbild. Ett exempel från det operativa arbetet visar på ett nätverk med hundratals företag som använts som brottsverktyg där flera möjliggörare för upplägget identifierats, bland annat redovisningsbyråer. Finanspolisen har samverkat med länsstyrelsen i syfte att nå fram till både lagförande och administrativa åtgärder.

Teknikutvecklingen inom den finansiella marknaden gör att allt fler tjänster erbjuds, bland annat med hjälp av helt digitala och snabba lösningar för

betalningar och transaktioner. Fintech-marknaden (teknologisk innovation inom finanssektorn) har vuxit och andelen transaktioner som förmedlats via tjänsten Swish står för 50 procent av det totala antalet transaktioner som misstankerapporterats till finanspolisen.

Finanspolisen har under året publicerat rapporten *Falsa individuppgifter* som redogör för hur kriminella aktörer utnyttjar de finansiella systemen samt har medverkat i arbetet med rapporten *Nationell riskbedömning 2023/2024 – Neobanker*¹⁷.

Gränsöverskridande penningtvätt

Kriminella aktörer inom och utanför den organiserade brottsligheten har en förmåga att nyttja den globala räckvidden i penningtvättssyfte. Detta sker genom finansiella tjänster och verksamheter i andra jurisdiktioner än Sverige. Finanspolisen har tillsammans med ett stort antal samverkanspartner arbetat mot ett tongivande kriminellt nätverk. I ärendet har

16 Professional Money Launderers

17 En neobank är enkelt beskrivet en helt digital bank där tjänster erbjuds via appar eller webbgränssnitt men besökskontor saknas.

det identifierats hur aktörerna omsätter stora brottvinster från kreditbedrägerier genom ett stort antal företag. Nätverket har dessutom via bland annat bilhandel kunnat omsätta stora summor kontanter som ursprungligen kommer från brottslig verksamhet. Pengar från den brottsliga verksamheten har även investerats i fastigheter utomlands.

Av de misstänkta transaktioner som rapporterats till penningtvätsregistret är en av tio gränsöverskridande, men den gränsöverskridande penningtvätten är långt vanligare än vad som fångas upp och rapporteras av svenska verksamhetsutövare. Med det växande finansiella utbudet globalt bedöms risken öka över tid. Flera modus som rapporteras av verksamhetsutövare involverar bolag eller andra komplexa upplägg. Finanspolisen kan vidare konstatera att både utländska neobankers och kryptobolag används för att kringgå kontroller i det svenska systemet. Därutöver sker en omfattande kontant-hantering inom den kriminella miljön i Sverige, och den efterföljande penningtvätten förutsätter i många fall gränsöverskridande kontantflöden.

Deklarationsuppgifter till Tullverket avseende

anmälan av kontanter som förts in och ut från länder utanför EU, visar på ett totalt belopp för utförsel från Sverige på 23,7 miljoner euro, samt ett totalt anmält belopp för införsel till Sverige på 3,6 miljoner euro. Uppgifter visar dock att det finns ett stort mörkertal där de verkliga flödena inte fångas upp av sådan självdeklaration. Växlingskontor, penningkurirer och informella betalssystem såsom hawala utgör viktiga komponenter i den illegala kontanthandlingen.

Finanspolisen har under året publicerat rapporten *Systematisk penningtvätt inom den rysktalande organiserade brottsligheten* som belyser storskaligheten i den globala penningtvätten. Det gör även rapporten *Nationell riskbedömning 2023/2024 – neobankers*.

23,7 milj euro

Deklarationsuppgifter till Tullverket avseende anmälan av kontanter som förts in och ut från länder utanför EU, visar på ett totalt belopp för utförsel från Sverige på 23,7 miljoner euro.

Finansiering av terrorism

Under året har finanspolisen tagit fram och publi-

cerat rapporten *Indikatorer på finansiering av terrorism*. Rapporten tog avstamp i ett projekt som bedrivits inom Egmont Group¹⁸ med syfte att kartlägga hur kryptotillgångar kan användas för att finansiera terrorism. Rapporten berör finansiering av terrorism med kryptotillgångar samt presenterar indikatorer relaterade till bland annat transaktioner, den anonymisering som kryptotillgångar möjliggör, ursprunget till en tillgång eller förmögenhet samt geografiska risker. Även om rapporten utgår från kryptotillgångar kan flera av indikatorerna i den vara aktuella för andra betalmedel eller kanaler när det kommer till finansiering av terrorism.

Vid transaktioner där ändamålet är att finansiera terrorism skiktas pengarna för att dölja syftet med transaktionen, till skillnad från vid penningtvätt där pengarna skiktas för att dölja ursprunget.

Även ekonomiska och ideella föreningar samt stiftelser utnyttjas för finansiering av terrorism, och de är utsatta för samma risker som andra organisationsformer, exempelvis aktiebolag. Samtidigt är dessa förknippade med vissa specifika risker för penningtvätt och finansiering av terrorism. Som exempel har finanspolisen identifierat en person med fullmakt över konton tillhörande en stiftelse vilken delvis finansieras av statliga medel. Fullmaktshavaren har kopplingar till en våldsbejakande extremistisk miljö. Stiftelsen kan därigenom möjligen ha bidragit till finansiering av terrorism genom fullmaktshavaren. Pengarna bestod till stor del av donationer från privatpersoner vilka sannolikt inte haft vetskap om att organisationerna kan ha missbrukats av enskilda hotaktörer.

Under året har finanspolisen publicerat en rapport, *Risker för penningtvätt och finansiering av terrorism förknippat med ekonomiska och ideella föreningar samt stiftelser*, där vi konstaterar att riskerna framför allt rör insamlingsverksamheten för stiftelser och ideella föreningar samt remitteringar för ekonomiska föreningar. Bland annat medför bristande eller inaktuell kundkännedom att

möjligheten att upptäcka penningtvätt eller finansiering av terrorism begränsas.

Brottsförebyggande arbete

I och med det växande hotet från organiserad brottslighet behövs ett förebyggande arbete riktas mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Åtgärder mot enskilda aktörer kan få effekt i en specifik kriminell miljö, men med ett förebyggande perspektiv är målet att förhindra att samma modus eller sårbarhet nyttjas gång på gång av olika kriminella individer. Under året har finanspolisen haft ett särskilt fokus på att stärka det förebyggande perspektivet, både i det operativa och strategiska arbetet, internt och i samverkan.

Verksamheten har utvecklats mot att mer systematiskt dra lärdomar från projekt som bedrivs. I samtliga prioriterade projekt dokumenteras faktorer som modus, infrastrukturer, logistik, aktörer och sårbarheter. Syftet är att identifiera risker där det behövs bredare åtgärder för att förhindra att andra kriminella miljöer använder samma system för att tvätta pengar. Utan övergripande åtgärder riskerar dessa problem att kvarstå.

En annan del i arbetet har varit att utveckla informationsflödet till och från finanspolisen. Det innefattar att optimera urvalskriterier för att hitta relevanta misstanker rapporter och att ha en kontinuerlig mottagardialog om det som levereras vidare. Arbetet har bland annat lett till en ökad förmåga att upptäcka och motverka penningtvätt i bolagsstrukturer. Finanspolisen har undersökt misstänkt penningtvätt som några av de mest tongivande kriminella nätverken i Sverige genomför med syfte att rikta åtgärder mot rätt miljöer.

En av de viktigaste åtgärderna för att reducera kapaciteten i centrala miljöer är att stoppa transaktionerna i ett tidigare skede, exempelvis innan de lämnar en målsägares konto och riskerar att föras utomlands där de är svårare att återta. Här vidtas flera kommunikativa åtgärder från finanspolisens sida. Exempel på risker där finanspolisen har framhävt vikten av förebyggande åtgärder rör falska individuppgifter, bolag som används som förbrukningsvara och krediter i samband med bilaffärer.

Analys som genomförts har i vissa fall uppdä-

¹⁸ Egmont Group är en global organisation vars medlemmar består av FIU:er. Egmont tillhandahåller bland annat ett system för informationsutbyte mellan FIU:er rörande penningtvätt och finansiering av terrorism.

gat brister i rapportering eller åtgärder hos en eller flera verksamhetsutövare. I andra fall har överflyttningseffekter kunnat konstateras mellan verksamhetsutövare. För att förebygga ett fortsatt missbruk av tjänster hos verksamhetsutövare sker samverkan och dialoger med berörda verksamheter.

Samverkan

Några av nyckelaktiviteterna har under året inneburit samverkan med ett flertal aktörer inom olika forum både nationellt och internationellt. Finanspolisen har utvecklat sin samverkan ytterligare med för brottsbekämpningen relevanta parter och länder. Samverkan bedrivs med ett strategiskt eller operativt fokus, och inkluderar både myndigheter och privata verksamhetsutövare. Det har funnits ett tydligt proaktivt fokus där man bland annat inriktat arbetet mot centrala riskmiljöer med sårbarhetsreducerande syften.

Myndighetsgemensam satsning mot organiserad brottslighet

Finanspolisen var representerad i flera regionala underrättelsecentrum (Ruc), i Nationellt underrättelsecentrum (Nuc) samt i andra myndighetsgemensamma insatser. Under 2024 har finanspolisen också bidragit med kunskapshöjning inom området kriminell ekonomi där bland annat polisens nationella driftcenter (NDC) varit en samverkanspart.

Exempel på samarbeten där finanspolisen har varit en central aktör:

- Arbete med den nationella polisoperationen Frigg/Freja¹⁹ för att begränsa de kriminella nätverkens ekonomiska förmåga. Genom att identifiera hur tongivande våldsaktörer slussade och omsatte brottsvinster via såväl kryptotransaktioner som nationella och internationella banktransaktioner bidrog finanspolisen till att tongivande våldsaktörer brottsanmäldes för penning- och näringspenningtvätt.
- Identifiering av kriminella aktörer som har hög förmåga att tvätta brottsvinster genom företag och fastigheter. Ett exempel på detta var arbetet mot en strategisk kriminell aktör som besitter både våldskapital och innehar en hög ekono-

misk förmåga att bedriva näringsverksamhet i ett antal bolag. Med hjälp av sina bolag har han bland annat försett kriminella aktörer med falska individuppgifter. Därtill har han finansierat köp av fastigheter med hjälp av brottsvinster.

Samordningsfunktionen mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Finanspolisen deltar i samordningsfunktionen mot penningtvätt och finansiering av terrorism (fortsatt kallad samordningsfunktionen).²⁰ Årligen produceras därigenom en större myndighetsgemensam rapport, den nationella riskbedömningen. För 2023/2024 rörde denna rapport risker för att neobanker utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Syftet med riskbedömningen var att identifiera möjliga hot, sårbarheter och risker som digitala finansiella tjänster som neobanker kan innebära. Målet med riskbedömningen var att formulera riskreducerande rekommendationer utifrån de identifierade hoten, sårbarheterna och riskerna.

Ytterligare ett av samordningsfunktionens uppdrag är att ge information till verksamhetsutövare, i syfte att bidra till verksamhetsutövarnas allmänna riskbedömning, till riskklassificering av kunder samt till övervakning och rapportering av misstänkta aktiviteter och transaktioner. Informationen delas genom exempelvis branschspecifika vägledningar samt genom föreläsningar som går under benämningen Spot on! Under 2024 har finanspolisen medverkat vid ett flertal av dessa föreläsningar.

Samverkan med tillsynsmyndigheter och kreditinstitut

Finanspolisen har under året lett ett antal olika samverkansprojekt enligt de möjligheter som ges i kapitel 4a²¹ i penningtvättslagen. Därigenom har samverkan kunnat ske dels i projekt med tillsynsmyndigheter, dels med kreditinstitut.

Denna lagstiftning har skapat goda förutsättningar för att effektivisera arbetet mellan finanspolisen och tillsynsmyndigheter respektive kreditinstitut i kampen mot penningtvätt och finansiering av terrorism, både strategiskt och operativt.

19 Nationell särskild händelse

20 Samordningsfunktionen utgörs i grunden av 16 myndigheter samt Sveriges Advokatsamfund.

21 Kapitel 4a Samverkan mot penningtvätt och finansiering av terrorism i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Under 2024 har finanspolisen deltagit i en rad samverkansgrupper enligt denna lagstiftning, både med tillsynsmyndigheter och med kreditinstitut. Fokus i insatserna har varit centrala aktörer och modus för att stärka tillsynsverksamheten mot tongivande kriminella nätverk där syftet varit att upptäcka, förebygga och förhindra fortsatt expansion av samhällsfarlig art.

Den strategiska samverkan med banker inom Samlit²² Financial Crime Prevention, som syftar till att förhindra och förebygga penningtvätt och finansiering av terrorism inom bl.a. banksektorn, har fortsatt med två tematiska analyser och tre tematiska genomlysningar. Ett exempel på projekt som genomfördes under året var en kartläggning av penningtvättsrisker i partihandelsbolag, och av vilka indikatorer man som verksamhetsutövare bör vara uppmärksam på. Ett annat analyssystema var risker för finansiering av terrorism förknippade med ideella föreningar och stiftelser. Nytt för 2024 var att de deltagande bankerna började bjuda in till webinarier för att sprida lärdomar och sårbarhetsreducerande åtgärder som identifierats i samverkansprojekten till andra verksamhetsutövare.

Internationell samverkan

Finanspolisen har under året fortsatt sina strategiska internationella åtaganden inom områdena penningtvätt och finansiering av terrorism. Genom att medverka vid en rad internationella samverkansforum och i insatser har samarbetet förstärkts med viktiga aktörer, bland annat genom ett ökat deltagande i den svenska FATF²³-delegationen. Finanspolisen har även medverkat i polisiära insatser i Danmark och Turkiet.

Inom ramen för Empact²⁴ har finanspolisen ansvarat för att sammanhålla åtgärdsplanen för kriminell ekonomi, penningtvätt och återtagande av brottsvinster. I de åtgärder som genomförts har Skatteverket, Tullverket och Ekobrottsmyndigheten deltagit såväl som den enhet inom Polismyndigheten som arbetar med återtagande av brottsvinster.

Inom ramen för privata-offentliga partnerskap har finanspolisen deltagit i flera plenarsessioner

i EFIPPP²⁵ tillsammans med europeiska privata finansiella aktörer såväl som brottsbekämpande myndigheter. Några av de teman som avhandlats där har varit terrorism, finansiella transaktioner kopplat till människohandel samt professionella penningtvättare.

Tillsammans med Finanskoalitionen²⁶ och Ecpat²⁷ har finanspolisen varit delaktiga i att sätta upp scenarion och indikatorer kring inrapportering av misstänkta transaktioner kopplat till köp av övergreppsmaterial på barn. Detta har även renderat i en extern rapport om indikatorer för identifiering av misstänkta transaktioner.²⁸

Finanspolisen har regelbundna möten med andra FIU:er inom EU, bland annat genom forumet FIU Platform. Ämnen som behandlats under året var EU:s lagstiftningspaket om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism²⁹, det så kallade AML-paketet, samt förberedelser av inrättandet av den nya myndigheten AMLA³⁰ där finanspolisens sektionschef kommer att ingå i styrelsen. Finanspolisen har också regelbundna möten med andra FIU:er inom samarbetet kring rapporteringssystemet goAML. Här delas erfarenheter och behov av utveckling, för att lära av varandra och samarbeta för specifika utvecklingsbehov. Därtill har finanspolisen deltagit i en nordisk konferens för FIU:er och säkerhetstjänster inom temat finansiering av terrorism.

Samarbetet med Europol har stärkts genom att finanspolisen under året har haft en utsänd nationell expert vid Europols enhet för finansiell och ekonomisk brottslighet, European Financial and Economic Crime Centre (EFECC). Därigenom har viktig kunskap om organiserade penningtvättsnätverk kunnat delas mellan parterna på ett effektivt sätt. Sedan 2024 medverkar finanspolisen även i Europols arbetsgrupp Underground Banking Working Group.

22 Swedish Anti-Money Laundering Intelligence Task Force

23 Financial Action Task Force

24 European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats

25 Europol Financial Intelligence Public Private Partnership

26 Representanter från Ecpat, polis, banker och andra aktörer från finansvärlden.

27 End Child Prostitution and Trafficking. Barnrättsorganisation som arbetar för att stoppa och förebygga sexuella övergrepp mot barn.

28 Projekt Indikatorer, En möjlighet att detektera betalningar för livestreamade övergrepp mot barn, 2024

29 Direktiv 2022:76

30 Anti-Money Laundering Authority

Ny lagstiftning

Sverige är i ständigt behov av att utveckla och förstärka sin lagstiftning inom områden som berör brottsbekämpning och brottsförebyggande verksamheter. I takt med att nya hot och sårbarheter identifieras så måste relevanta myndigheter ges de verktyg som krävs för att förhindra brott och förbättra möjligheten till effektiv lagföring. Inom området penningtvätt och finansiering av terrorism så identifieras och framförs behoven av detta löpande, och finanspolisen utgör tillsammans med andra myndigheter viktiga parter i detta arbete. Förbättringar i befintlig lagstiftning såväl som behov av helt nya regler inom våra verksamhetsområden kan t.ex. kommuniceras i de rapporter som finanspolisen publicerar, i den nationella riskbedömningen, genom remissvar eller i dialog med relevanta departement.

Lagstiftning som trätt i kraft 2024

Under året har flera lagar av betydelse för möjligheten att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism trätt i kraft. Några exempel:

- Genom tillägg i valutaväxlingslagen³¹ ställs numera bland annat krav på registrering hos Finansinspektionen för valutaväxling eller annan finansiell verksamhet, även om verksamheten inte bedrivs i väsentlig omfattning eller är verksamhetsutövarens huvudsakliga verksamhet. Därtill kan numera Finansinspektionen besluta om sanktionsavgift för den som inte lämnar begärda upplysningar eller som bedriver verksamhet utan att ansöka om registrering. Verksamheter som erbjuder valutaväxling har

under en lång tid bedömts utgöra en särskilt stor risk för att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Reglerna kan bidra till att försvåra eller förhindra att sådan illegal verksamhet bedrivs.

- En utvidgning av inhämtningslagen³² gör det möjligt för finanspolisen att inhämta uppgifter om elektronisk kommunikation vid grov penningtvätt och näringspenningtvätt, om åtgärden är av särskild vikt för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet som kan antas utövas i organiserad form eller systematiskt.
- Ett nytt kapitel infördes i brottsbalken³³. Det innefattar bland annat den nya förverkandeformen självständigt förverkande som tidigare har beskrivits.

Pågående lagförslag

Tempot är fortsatt högt inom lagstiftningsområdet, och ett flertal utredningar pågår med syftet att reducera sårbarheter för penningtvätt och finansiering av terrorism samt att förstärka de brottsbekämpande myndigheternas verktygslådor. Några exempel på utredningar:

- Arbetet med att anpassa den nationella lagstiftningen till EU:s lagstiftningspaket om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (det så kallade AML-paketet) pågår. Utredningen³⁴ lämnar förslag till de författningsändringar som behövs för att anpassa svensk rätt till de ändringar i regelverket som AML-paketet innebär. Utredningen berör flera för finanspoli-

31 Lag (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet.

32 Lag (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet.

33 Brottsbalk (1962:700).

34 Ett nytt regelverk mot penningtvätt och finansiering av terrorism, SOU 2024:58.

sen centrala frågor, och finanspolisen har bidragit med en expert i utredningen.

- Med syfte att försvåra för att särskilda tjänster används för penningtvätt och finansiering av terrorism föreslås³⁵ att valutaväxling, betaltjänster och utgivning av elektroniska pengar ska omfattas av tillståndsplikt istället för registreringsplikt. Denna skärpning förväntas höja inträdesbarriärerna för oseriösa verksamheter i en sektor där förekomsten av penningtvätt och finansiering av terrorism under lång tid varit utbredd.
- En ny lag föreslås³⁶ med syfte att kriminalisera bedrivande av finansiell verksamhet utan Finansinspektionens tillstånd eller registrering. Förslaget är i rätt riktning för att förhindra att kriminella verksamheter bedrivs i det dolda.
- Tullverket föreslås³⁷ få befogenhet att kontrollera anmälnings- och redovisningsskyldigheten av kontanter som flyttas över Sveriges gräns till och från länder inom EU. Kontanta medel som inte redovisats får kvarhållas, vilket även gäller vid utredning av pengarnas möjliga koppling till brott. I tillägg föreslås ett straffansvar som innebär att den som bryter mot anmälnings- eller redovisningsskyldigheten döms till böter. Att öka kontrollerna av kontantflöden över Sveriges gräns är ett viktigt verktyg i bekämpningen av penningtvätt och finansiering av terrorism.
- Clearingbolag föreslås³⁸ vara skyldiga att övervaka transaktioner mellan clearingdeltagare som är verksamhetsutövare. Om det efter övervak-

ningen kan antas att en transaktion ingår som ett led i penningtvätt eller finansiering av terrorism föreslås att clearingbolaget ska lämna uppgifter om misstankarna till de två clearingdeltagarna. Vidare föreslås att om det finns skäligen grund att misstänka penningtvätt eller finansiering av terrorism, ska alla omständigheter som kan tyda på detta rapporteras till Polismyndigheten (finanspolisen).

- Genom en ny lagstiftning som träder i kraft 1 april 2025 kommer banker och vissa andra finansiella företag få uppgiftsskyldighet. Detta avser uppgifter om enskilda kunders ekonomiska förhållanden, uppgifter som behövs för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet som innefattar brott med ett års fängelse eller mer i straffskalan.

35 Lagrådsremissen Åtgärder mot missbruk av alternativa betalningssystem.

36 Promemorian Straffansvar för den som bedriver finansiell verksamhet utan tillstånd eller registrering m.m., Fi 2024/02076.

37 Promemorian Straffansvar för den som bedriver finansiell verksamhet utan tillstånd eller registrering m.m., Fi 2024/02076.

38 Promemorian Övervaknings- och rapporteringsskyldighet för clearingbolag, Fi2024/01527.

Statistikbilaga

Tabell 1. Antalet inkomna misstanke rapporter per bransch, 2020–2024

Bransch	2020	2021	2022	2023	2024
Advokat eller biträdande jurist på advokatbyrå	1	1	1	1	2
Anmälningspliktig finansiell verksamhet	163	383	454	434	660
Bank- och finansieringsrörelse inklusive kreditmarknadsbolag	18 342	27 801	33 665	39 246	45 477
Betaljänstverksamhet – betaltjänstföretag * ¹			5	0	9
Betaljänstverksamhet – betalningsinstitut	4 032	6 743	4943	4723	4 428
Bokföring eller revisionstjänst (inte godkänd revisor eller auktoriserad revisor eller registrerat revisionsbolag)	6	9	33	67	140
Bolagsbildare, förvaltare, etc.	0	0	1	3	13
Bostadskreditverksamhet	12	8	30	19	8
Fastighetsmäklare* ²	5	6	41	38	92
Fondverksamhet* ³			5	5	2
Fondverksamhet – alternativa investeringsfonder	2	2	1	3	7
Försäkringsförmedling	0	1	0	1	1
Gräsrotsfinansieringstjänst* ⁴		0	0	0	1
Institut för elektroniska pengar (inklusive ombuds rapportering)	13	4	41	301	560
Jurist, annan oberoende	0	3	5	8	6
Konsthandel* ⁵	0	0	0	2	12
Konsumentkreditverksamhet	87	138	224	340	389
Livförsäkringsrörelse	17	33	27	51	68
Pantbanker	12	17	21	23	37
Revision (godkänd eller auktoriserad revisor eller registrerat revisionsbolag)	8	20	28	32	84
Skatterådgivare	4	0	2	0	4
Speltjänstverksamhet	907	1 444	3 897	4 995	3 715
Valutaväxling och inlåning* ⁶	270	325	1 275	5 306	4 729
Värdepappersverksamhet	6	4	4	18	22
Yrkesmässig handel med varor	122	116	118	154	69
Tillsynsmyndighet	8	7	2	0	9
Annan myndighet* ⁷	488	463	290	366	796
TOTALT	24 505	37 528	45 113	56 136	61 340

*1 I kategorin Betaltjänstverksamhet ingick 2020–2021 både betaltjänstföretag och betalinstitut. Fr.o.m. 2022 har underkategorierna brutits ut och redovisas var för sig.

*2 I kategorin Fastighetsmäklare ingår fastighetsmäklarfirmor då de blev rapporteringspliktiga under 2021.

*3 I kategorin Fondverksamhet ingick 2020–2021 all fondverksamhet, inklusive alternativa investeringsfonder. Fr.o.m. 2022 har underkategorierna brutits ut och redovisas var för sig.

*4 Gräsrotsfinansieringstjänster infördes i penningtvättslagen 2021.

*5 Konsthandel infördes i penningtvättslagen 2020.

*6 Kategorin Valutaväxling och inlåning ingick tidigare i kategorin Betaltjänstverksamhet. Fr.o.m. 2020 har Valutaväxling och inlåning brutits ut och redovisas särskilt. Valutaväxling innefattar även företag inom handel med kryptovaluta.

*7 I kategorin Annan myndighet har fr.o.m. 2022 rapporttypen kontantdeklarationer från Tullverket exkluderats.

Diagram 1. Antalet inkomna misstankerapporter fördelat på misstänkt transaktion (STR) och misstänkt aktivitet (SAR)

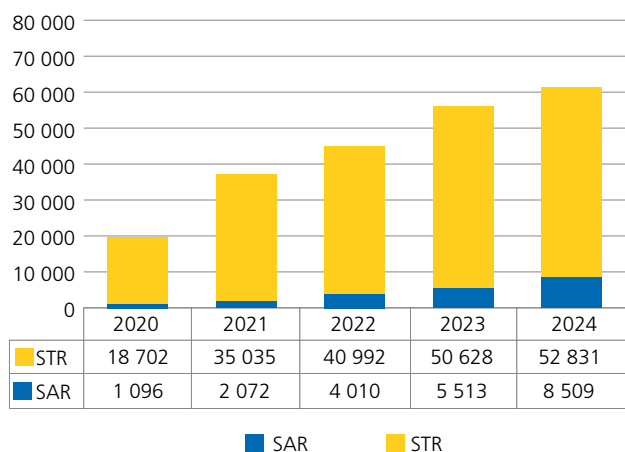

Diagram 2a. Deklarerad kontantutförsel från Sverige per mottagande land. Totalt belopp 23,7 miljoner euro.

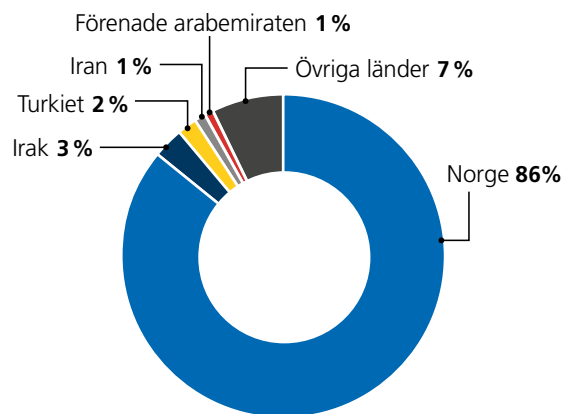
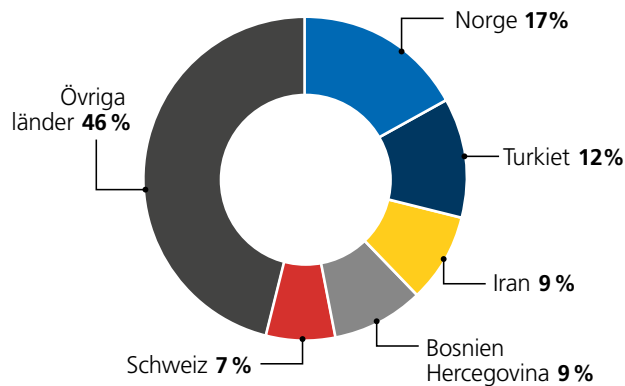

Diagram 2b. Deklarerad kontantinförsel till Sverige per avsändande land. Totalt belopp 3,6 miljoner euro.

Utgivare
Polismyndigheten

Produktion
Kommunikationsavdelningen,
Nationell kommunikation

Beställning
Polismyndigheten
Kundcentrum, telefon 114 14
Diarienummer: A647.741/2024

Upplaga
Digital publikation

Grafisk form
Spoon Agency
Foto
Polismyndigheten, Midjourney AI

